

ਅੰਤ
ਸ਼ਿਵ
ਯਮ

❖ ਵਰ੍ਹ : 27 ❖ ਅੰਕ : 6 ❖ S.No. : 428

❖ ਟਾ.16-2-2021 ❖ ਫ਼ੈਬਰੂਆਰੀ

ਭੁਟਕ ਨਕਲ : ਰੁ. 6/-

એલર્ટ ગ્રુપ દ્વારા વિવિધ એક્ટિવિટી

આમોદ ગ્રુપ દ્વારા પરિવારોમાં ગોળનું વિતરણ

ઓરંગાબાદ ગ્રુપ દ્વારા ગરીબ બાળકોમાં શ્વેટરનું વિતરણ

ભરૂચ ગ્રુપ દ્વારા રખડતા કૂતરાને ઠંડી સામે રક્ષણ આપવાનો પ્રયાસ

ભાચંદર (વે) ગ્રુપ દ્વારા ભુટ પોલિશ કરનારા લોકોને અનાજ કીટનું વિતરણ

ચરોતર ગ્રુપ દ્વારા કૂટપાથ ઉપર રહેતા ગરીબોમાં ધાબડા વિતરણ

ડભોઈ ગ્રુપ દ્વારા ગરીબ બાળકોમાં ફળનું વિતરણ

ધાંગઘા ગ્રુપ દ્વારા ગરીબ બાળકોમાં ખીચડીનું વિતરણ

ડાયમંડ માર્કેટ ગ્રુપ દ્વારા પરા વિસ્તારમાં ધાબડાનું વિતરણ

ડાયમંડ માર્કેટ ગ્રુપ દ્વારા શાહપુર તીર્થના કેલેન્ડરનું અનાવરણ

ઈંમતનગર ગ્રુપ દ્વારા ગરીબ બાળકોમાં પુલાવ, સૂપ અને ચિક્કીનું વિતરણ

વસઈ ગ્રુપ દ્વારા વર્ષના હેન્ડીકેપ દાદાને સાઈકલ આપવામાં આવી.

નાલાસોપારા ગ્રુપ દ્વારા ગરીબોમાં ઈડલી-વડા-ચટણીનું વિતરણ

સૌજન્ય :

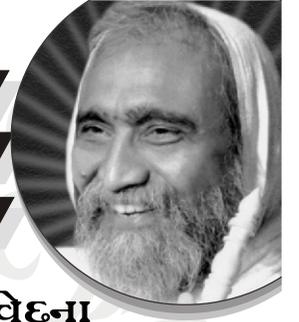
तं देवदेव महिम्नं शिरसा वंदे महावीरम्

॥ श्री प्रेम-भुवनलानु-ज्यघोष-राजेश्वर-हेमरत्नसूरीश्वरेभ्यो नमः ॥

सुवान्तोना ऋत्षिं काले सुवान्तो वडे यासतुं मेगेपीन

दिव्यकृपा : सुवाहृदयसम्राट् स्व.पूज्य आचार्य श्री हेमरत्नसूरीश्वरशु महाराज

लेपक : प.पू.पं.श्री हृदयरत्न वि.म.

अर्हद्
प्रेरणा
पत्र

वर्ष : 27 ❖ अंक : 6

S.No. : 428 ❖ वि.सं.2077

ता.16-2-2021 ❖ ફેબ્રુઆરી

: માલિક :

અર્હદ્ ધર્મ પ્રભાવક ટ્રસ્ટ

૧૭, ઈલોરા પાર્ક, જૈન દહેરાસરની સામે,
નારણપુરા ચાર રસ્તા, અમદાવાદ-૧૩.

ફોન : 079-2768 1317

૨૪૩, પંચરત્ન બીલ્ડીંગ, ૨જે માળ,
એમ.પી.માર્ગ, ઓપેરા હાઉસ, મુંબઈ - ૪.

ફોન : 022-23631564, 23808621
(M) 93225 14188 (Time : 12 to 5)
manasmandirtrust@gmail.com
www.shreejainalertgroup.org

તંત્રી-મુદ્રક-પ્રકાશક

કલ્પેશભાઈ વિ. શાહ

અમદાવાદ

ટાઈપ સેટીંગ
સમ્યક્ ડીઝાઈન એન્ડ પ્રિન્ટ
અમદાવાદ

મુદ્રક
સર્વોદય ઓફસેટ
અમદાવાદ
મો. : 98245 15514

આજીવન લવાજમ : રૂ. ૫૦૦/-
છૂટક નકલ : રૂ. ૬/-

હેમસૂત્ર

શરીર અને સંબંધો માટે આખી જિંદગી મથ્યા. આંખ મિંચાતાં આ બધુ જ નાશ થઈ જવાનું. બચશે માત્ર આત્મા તેના માટે શું કર્યું ?

પ્રાર્થના સંવેદના

હે વિશ્વેશ્વર ! હે જગદાધાર ! પરમાત્મા તારા દર્શન થયા પછી મને એક આશા પ્રગટી છે. મને એક પ્રકારની શાંતિ થઈ છે. મારા ફેરા ટળ્યા છે એવું મને લાગે છે, મારું ભ્રમણ હવે ટુંકાયું છે એવો ભાસ થાય છે. હવે મારે ક્યાંય ભટકવાની જરૂર નથી.

હે પરમગુરુ ! જીવનમાં શાંતિ અને સમાધિ માટે ઘણું ભટક્યો છું તે માટે ઘણું બધું ભેગું કરી રાખ્યું છે. કહેવાતા તમામ સુખના સાધનોએ મને સુખ તો ન આપ્યું પણ ક્યારેક દુઃખની ગર્તામાં ધકેલી દીધો છે.

શાંતિ માટે અને સુખી થવા લોકોની પ્રેરણાથી અનેક દેવળોમાં અને મંદિરોમાં ફર્યો પણ મન ન માન્યું. કોઈ દેવ હાથમાં શસ્ત્રો લઈ ઊભા છે, કોઈ બાહુપાશમાં સ્ત્રીઓ લઈ રમણ કરી રહ્યા છે, કોઈ કાચબા ઉપર, કોઈ ગરુડ ઉપર તો કોઈ જાત જાતના પશુ પંખીઓને દબાવી બેઠા છે.

કોઈની મુખ મુદ્રામાંથી જાણે આગ ઝરતી રહી છે તો કોઈની મુખમુદ્રામાંથી હાસ્ય વેરાઈ રહ્યું છે. ભગવાન આ તો બધા શું મોહના ચાળા નથી ?

હે કૃપાળુ ! જ્યારથી તારી પ્રશમ ઝરતી, પરમાનંદકારી મુખમુદ્રા જોઈ છે, વીતરાગથી લસલસતું તારું મુખ, પન્નાસન અને સૌમ્ય કાયા જોઈ તારામાં મોહી ગયો છું. બસ, લાગે છે હવે તને જનમો જનમ છોડવાનો નથી. પ્રભુ તારા ચરણે તું મારો સ્વીકાર કર.

ભગવાનને એવા માણસો વધારે ગમે છે જેઓ પોતાની પ્રવૃત્તિમાં બીજા દુઃખી, ગરીબ, તરછોડાયેલા, અસમર્થ જીવોની સંભાળ પણ લે છે. તેવા પ્રભુને વધારે ગમે છે જે પોતાનું બીજાને વહેંચીને ખાય છે.

તહેવારોના દિવસે માણસ ઘરમાં દીપકો પ્રગટાવશે. મીઠાઈ એક બીજાને જમાડશે, સારા સારા કપડાં પહેરશે. પરંતુ જે પરોપકારી માણસ બીજા ગરીબના ઘરે જઈ દીવો પ્રગટાવે છે. આનંદ વહેંચી આવે છે. કોઈ કુટુંબની હતાશાને આશામાં ફેરવી દે છે. તેવા માણસો પ્રભુને ગમે છે. આવા જીવોને ભગવાન ખુદ ધરતીની શોભા બનાવે છે.

ખરેખર જીવવાના અધિકારી તેવા જ બની શકે છે જેઓ બીજાને જીવાડી શકે છે, બીજાના જીવનની નાડ બને છે અને વાડ બને છે.

ખાવાનો અધિકારી તે છે જે બીજાની ભૂખ ભાંગી પોતાનું પેટ ભરે છે, બીજાની તરસ છીપાવી પોતાની તરસ છીપાવે છે.

આનંદનો અધિકારી તો તે છે જેનું જીવન બીજાના આનંદ માટે ખર્ચાય છે. સૌભાગ્યનો અધિકારી તે છે જે બીજાના ભાગ્યને ખીલવે છે. યાદ રાખજો સુખ વહેંચવાથી વધે છે અને દુઃખ સમતાભાવે ભોગવી લેવાથી ઘટે છે. તમને પૂર્વપુણ્યના યોગે જે સંપત્તિ મળી છે તો પુણ્યહીન જીવો માટે વહેંચતા જાઓ. કમાલ એ થશે કે તમારી સંપત્તિ સાથે સૌભાગ્ય વધતુ જશે. પરલોક સેઈફ થશે ને બીજાને શાતા મળશે.

સૌજન્ય : અ.સૌ.સુખાબેન શૈલેષભાઈ મહેતા

3

સૂરિપુરંદર ભ. હરિભદ્રસૂરીશ્વરજી મહારાજાએ લલિત વિસ્તરા ગ્રંથમાં વર્ણવેલા યોગપૂર્વસેવાના કર્તવ્યો-ગુણોમાં 'યતિતવ્યં યોગસિદ્ધૌ'નો વિષય ચાલે છે. આ વિષયમાં યોગ શું છે તેની વાત થઈ છે અને હજુ આગળ વિશેષ વાતો થશે. છેલ્લા ૧૦ હપ્તાથી યોગબીજોની વાત ચાલે છે. અંતરાત્મામાં યોગબીજો વવાય તો યોગરૂપે ફળો આવે. જીવનમાં યોગ આવે ત્યારબાદ તે આવેલો યોગ સિદ્ધ કરવાની વાત આવે. મંત્રોની જેમ સિદ્ધિ કરવાની હોય છે તેમ યોગની પણ સિદ્ધિ કરવાની છે. સિદ્ધ થયેલા મંત્રનો પ્રયોગ કરવાથી તેનો પ્રભાવ વર્તાય છે અને તેથી જ પરિણામ મળે છે. એમ જીવમાં-જીવનમાં યોગ (કોઈપણ યોગ) સિદ્ધ થયા પછી યોગીશ્વરનો કેવો પ્રભાવ વધે છે તેની વાત આવશે.

મુનિરાજે રસ્તામાં ઘવાયેલી તડફડતી સમડીને નવકારમંત્ર સંભળાવ્યો અને તે સમડી મરીને શ્રીલંકાની રાજકુમારી સુદર્શના બની, મોટી થઈ તેણીએ ભરૂચમાં સમડી વિહાર નામનું સુંદર વિશાળ જિનાલય બનાવ્યું. આ પ્રભાવ નવકારમંત્રનો તો ખરો જ પણ સાથે સાથે તે બોલનાર મુનિનો પણ છે.

કારતુસ હાથમાં લઈ કોઈને મારો તો કોઈ મરી ન જાય, સામાન્ય અસર થાય. પરંતુ તે જ કારતુસ બંદૂકમાં ભરાવી ટ્રીગર દબાવો તો માણસનું ખૂન કરી શકે. આ પ્રભાવ કારતુસ ફેંકનાર બંદૂકનો છે.

ભ. પાર્શ્વનાથના સેવકે સાપને નવકાર સંભળાવ્યો અને તે ધરણેન્દ્રદેવ બન્યો. આમાં પ્રભાવ ભગવાન અને સેવકનો છે. એમ જીવનમાં યોગો આવ્યા પછી તેની અસર જીવનમાં સામાન્ય હોય છે. પરંતુ વિશેષ અસર તો તેની સિદ્ધિ કર્યા પછી આવે છે. જે સિદ્ધિ સ્વયં ઉપર ઉપકાર કરે છે. સાથે સાથે જગત ઉપર ઉપકાર કરે છે. માટે તો સિદ્ધયોગીઓ પોતાના યોગના પ્રભાવે જગત ઉપર ઉપકાર કરી શકે છે.

મહાયોગના સામ્રાજ્યમાં બિરાજતા પરમાત્મા મહાવીરદેવ જ્યાં દેશના આપે છે. ત્યાં આવતા આજન્મવેરી જીવો પણ પોતાનું વૈર ભૂલી જઈ મિત્રવત્ વર્તન કરે છે. વાઘ અને હરણીયું મિત્ર બની જાય છે. આ પ્રભુનો પ્રભાવ છે. દેશના પૂરી થયા બાદ ભગવાન પધારી જાય પછી તે જ વાઘ અને હરણીયામાં માંડલાની બહાર નીકળતાં જ વૈરભાવ અને ભય ઉત્પન્ન થઈ જાય છે.

પ્રભુના યોગના પ્રભાવથી તેઓ જ્યાં બિરાજે ત્યાંથી ૨૫ યોજન (લગભગ ૩૦૦ કિ.મી.) આજુબાજુ મારી-મરકી આદિ કોઈ રોગો ઉત્પન્ન ન થાય. આવા તો યોગના ચમકારા ઘણા છે.

પૂ.સાધુ-સાધ્વીજી ભગવંતો પણ યોગ સાધના કરે છે. યોગને સાધે છે. તેવા કેટલાય આચાર્ય આદિ મુનિ ભગવંતોના અત્યારે પણ વચનસિદ્ધિ જેવા ચમકારા જોવા મળે છે. હમણાં જ દિવંગત થયેલા સુવિશાલ ગરછાધિપતિશ્રી જયદોષસૂરીશ્વરજી મહારાજામાં પણ આવા કેટલાક ચમકારા જોવા મળ્યા છે. તેઓશ્રીએ સમતા, સ્વાધ્યાયાદિ કેટલાક એવા યોગો સાધેલા કે જેના પ્રભાવે તેઓશ્રીના વચનમાં સિદ્ધિ દાખલ થઈ હતી. તેઓશ્રીનું વચન ૬૫૦ સાધુઓમાં કોઈ ઉત્થાપન કરતું ન હતું. તે બોલે તેવું થઈને રહેતું ન થાય તેમાં તેઓ મૌન રહેતા.

આપણી વાત આવા યોગનું કારણ એવા યોગબીજોની છે. જેમાં ગત અંકમાં શાસ્ત્રોપાસના નામનું પાંચમું યોગબીજ કહ્યું. આ બીજની પ્રાપ્તિ અઘરી છે. પ્રયત્નથી પ્રાપ્ત થાય એવી છે. મોટાભાગે સર્વવિરતિ ધરોને જલદી પ્રાપ્ત થાય એવી છે.

હવે બીજા પ્રકારના પાંચ યોગોની અહીં વાત કરવી છે. આ ઉપાસના જે તમને ખૂબ ગમશે. તેમાં શરૂઆતના ત્રણ યોગો તમે પણ સાધી શકો છો. તેમાં પહેલો યોગ 'અધ્યાત્મયોગ' છે.

જીવનમાં અધ્યાત્મયોગ કેવી રીતે આવે તે માટે જૈનધર્મમાં યોગશાસ્ત્ર, અધ્યાત્મસાર, યોગના ગ્રંથો વિગેરેમાં ભરપૂર માહિતી આપી છે. જ્યાં સુધી અધ્યાત્મ ન આવે ત્યાં સુધી જીવની ભોગદંષ્ટિ ફરતી નથી અને યોગદંષ્ટિ આવતી નથી. તેની વૃત્તિમાં સ્વાર્થ વિગેરે દુર્ગુણોની માત્રા અધિક પ્રમાણમાં જોવા મળે છે.

આરાધકો જેમ જેમ જિનધર્મની આરાધના દ્રવ્ય અને ભાવથી વિધિપૂર્વક કરે છે, અંતરમાં ઉતારે છે તેમ તેમ તેઓનું હૈયું અધ્યાત્મયોગથી રંગાવા લાગે છે. પૂર્વે ગ્રહણ કરેલા યોગબીજોમાંથી હવે કુંપળો બહાર નીકળવા લાગે છે. એટલે કે જીવનમાં યોગનો ઉદય થાય છે. યોગી જીવનની શરૂઆત આ યોગથી થાય છે. આ યોગ જેના જીવનમાં આવે તે વ્યક્તિઓ તે આત્માઓ કેવા હોય ? કેવા લક્ષણો તેઓમાં દેખાય તેની વાતો

પણ શાસ્ત્રોમાં કરી છે.

આવા આત્માઓની વૃત્તિ પરાર્થની હોય છે. તેઓના અંતરમાંથી સ્વાર્થવૃત્તિ છૂટી જાય છે. તેમનું હૈયું પરાર્થ કરવાને ઝંખે છે. તેમનું મન, તેમનું ચિત્ત પરાર્થકરણમાં આનંદ પામે છે. (પહેલાં પરાર્થ કરવામાં જોર આવતું હતું.) પરાર્થ કરતાં જે કંઈ ગુમાવવું પડે તે તેને કંઈક મેળવવા સમાન લાગે છે. ગુમાવવાનો અફસોસ તો નથી હોતો પરંતુ તેનાથી તેને હળવાશ અનુભવાય છે. ક્યાંક સ્વાર્થભાવ આવી જાય તો તેનું દિલ દુઃખાય છે. તે દુઃખી દુઃખી થઈ જાય છે.

બીજા નંબરમાં તેનું હૈયું જગતના જીવો પ્રત્યે મૈત્ર્યાદિ ભાવોથી ભીનું ભીનું બનેલું હોય છે. મૈત્રી ભાવનું પવિત્ર ઝરણું તેના હૈયામાં વહેતું હોય છે. તેની આંખોમાં ભીનાશ હંમેશા જોવા મળે છે. ‘દુઃખીતેશુ અત્યંતદયા’ દુઃખીયારા જીવોને જોઈને તેની આંખો કરૂણાથી છલકાઈ જાય છે. તેઓના દુઃખો દૂર કરવા, કરાવવાના યોગ્ય પ્રયત્નો પણ કરે છે. પછી રહી કેવી રીતે શકે ? (માત્ર દયાનો ભાવ નહીં દ્રવ્યથી પણ મદદ કરી પોતાની કરૂણાને અભિવ્યક્ત કરે છે.)

તેના જીવનમાં વ્રત પરચક્રખાણો, પ્રતિજ્ઞા-નિયમો-બાધાઓ દ્વારા નિયંત્રણ આવે છે. બેફામ જીવનનો અંત આવે છે. તેનું મન પાંચ ઈન્દ્રિયોના વિષયો (રાગ-દ્વેષ)ના ચિંતન-વિચારોમાંથી અટકી જીવ-અજીવ આદિ શુભપદાર્થોના ચિંતનમાં રસ લેતું થાય છે. આવા આત્મામાં અધ્યાત્મયોગ આવ્યો છે તેમ કહેવાય.

વળી આ યોગ મૂળ તો પરમાત્માના ઘરનો છે. એટલે આવા આત્માઓ પરમાત્મભક્તિ, પરમાત્મા ઉપરની શ્રદ્ધા-આસ્થાથી ભરેલો હોય છે. દેવ અને ગુરુ ઉપર અત્યંત આસ્થા હોય છે. આ બધા સામાન્ય લક્ષણો કહ્યા. અન્ય સારા લક્ષણો પણ હોઈ શકે છે. (૨) બીજો યોગ છે ભાવના યોગ - જેમ કોઈ વાસણમાં કે થેલામાં કસ્તુરી ભરી હોય અને તેને ખાલી કરી દેવમાં આવે ત્યારપછી પણ તે વાસણ કે થેલામાં ઘણા વખત સુધી તેની સુગંધ આવ્યા કરે છે. ત્યારે કહેવાય કે આ વાસણ કસ્તુરીથી ભાવિત થયું છે.

તે રીતે શાસ્ત્રોમાં પદાર્થો, તત્ત્વોના વારંવાર ચિંતનથી આત્મા ભાવિત થતો જાય છે. તેનાથી તેના હૃદયમાં એક વિશિષ્ટ શક્તિ ઉત્પન્ન થાય છે એક વિશિષ્ટ દૃષ્ટિનું નિર્માણ થાય છે. જેનાથી આ આત્મા જગતના પદાર્થોમાં ક્યા હેય છે ક્યા ઉપાદેય છે અને ક્યાક માત્ર જોય છે તેનો વિભાગ-વિવેક કરી શકે છે. હેય એટલે છોડી દેવા જેવું-ત્યાજ્ય, શરીર અને આત્મા

માટે નકામું-નુકશાનકારી (ક્યારેક શરીર માટે સારું હોય પરંતુ આત્મા માટે નુકશાનકારી હોય) તે પણ આધ્યાત્મિક દૃષ્ટિએ હેય છે. જેમ કે વધારે પડતો (પ્રણિત) ઘી-દૂધ-દહીં-વિગઈવાળો ખોરાક શરીરને પુષ્ટ બનાવે પરંતુ ઉન્માદ જન્માવે જેથી બ્રહ્મચર્યનો ભંગ કરાવે. મનને ચલિત કરે જેથી સાધના ખોરવાય. માટે આત્મા માટે નુકશાનકારી હોવાથી સાધુને વિના કારણે વિગઈ વાપરવાની મનાઈ છે.

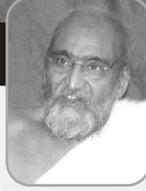
ઉપાદેય એટલે આદરવા-આચરવા-પકડવા-યોગ્ય ઉપયોગી તેને જીવનમાં લાવવાથી-આચરવાથી શરીર-આત્માને બંનેને લાભ થાય. ત્રીજા પદાર્થો એવા છે જેને માત્ર જાણવા જેવા છે. તે લાભ કે નુકશાન કરતાં નથી પણ પદાર્થોને મૂલવવાની આવી દૃષ્ટિ ભાવના યોગ દ્વારા આવે છે.

આ દૃષ્ટિ આવતાં આત્માને આર્તધ્યાન થતું અટકે છે. તેથી કર્મબંધ-પાપબંધ થતો અટકે છે. કારણ કે હવે તે આત્મા અમુક પદાર્થને ‘હેય’ રૂપે જાણ્યા પછી હવે તેને મેળવવાનો પુરુષાર્થ કરતો નથી. તેથી નુકશાનથી બચી જાય છે. તથા અમુક પદાર્થ ‘ઉપાદેય’ છે. એવું જાણ્યા પછી તેને મેળવવા તે સમ્યક્ પુરુષાર્થ કરે છે. જોય પદાર્થોને માત્ર દષ્ટાભાવે નિહાળે છે. તેમાં સારા કે ખોટાની કલ્પના કરતો નથી. લેવાનો કે છોડવાનો વિચાર કરતો નથી. જેથી આર્તધ્યાન થવાના પ્રસંગો અલ્પ આવે છે. મોટાભાગે શુભભાવ રહે છે. તેથી અશુભ કર્મ બંધ થવાના કારણો-પ્રસંગો ઘટી જાય છે.

હંસ માટે સાંભળેલું કે તેની ચાંચમાં એવા પ્રકારનું પ્રવાહી હોય છે કે તે જ્યારે દૂધમાં ચાંચ નાંખે ત્યારે તેની ચાંચમાંથી ખાટું પ્રવાહી નીકળી દૂધમાં ભળે છે અને તરત જ દૂધમાં નાંખેલા નીર-પાણી જુદું પડી જાય છે. હંસલો પાણી છોડી દે છે અને દૂધ ખાઈ જાય છે. અધ્યાત્મયોગીઓ અને ભાવના યોગીઓ આવા હંસલા છે. તેમની દૃષ્ટિમાં ક્ષીરનીરને જુદા કરવાની ટેકનોલોજી (શક્તિ) આવે છે.

(૩) ત્રીજો યોગ છે ધ્યાનયોગ : આવા આત્માની દેશ વિરતિ (શ્રાવક) જીવનની સંયમ(સાધુ) જીવનની તમામ ધર્મ ક્રિયાઓ શુભભાવવાળી હોય છે. તે શુભભાવ જ ધ્યાનસ્વરૂપ છે. આવા આત્માઓને મોટેભાગે ધર્મધ્યાન કે શુક્લધ્યાન ચાલ્યા કરે છે. જેથી તેમને કર્મક્ષિય થવાના ચાન્સ વધી જતા આત્મશુદ્ધિ ઝડપથી થાય છે. સાધના કરતા કરતા તેને મળેલા યોગો (ક્રિયાઓ)નું સેવન કરતાં કરતાં ધ્યાનયોગથી ઉપર ઉઠી ‘સમત્વ’યોગમાં જાય છે. જ્યાં સમભાવ ઉત્પન્ન થાય છે. શત્રુ કે મિત્ર, સોનું કે માટી તેને મન સરખા લાગે છે. ધીરે ધીરે

અનુસંધાન પાના નં. ૧૦ ઉપર

પ્રિય અક્ષય...

ઈચ્છાઓ, આકાંક્ષાઓ અને અપેક્ષાઓનો કંટ્રોલ કરવો જોઈએ. જે આદમી પોતાની અપેક્ષાઓનો કંટ્રોલ નથી કરી શકતો તે સદાને માટે દુઃખી રહેતો હોય છે.

દરેક માણસે કોઈપણ ચીજની ઈચ્છા કરતાં પૂર્વે, અપેક્ષા રાખતા પૂર્વે પોતાના કપાળના સ્કેવર ઈંચ માપી લેવા જોઈએ. કપાળના સ્કેવર ઈંચ માપ્યા વિના જે લોકો ઊંચી અપેક્ષાઓ રાખે છે. તે હરહંમેશ પસ્તાય છે. કેટલીક બાબતો ભાગ્યાધીન હોય છે. તેને સહર્ષ સ્વીકારી લેવી જોઈએ. શરીરનો વાન, હાઈટ, વેઈટ અને હેર એ ભાગ્યાધીન બાબતો છે. એ જેવી મળી હોય તેવી સ્વીકારી લેવી જોઈએ. માણસ આ ફાઈનલ ફીક્સ હકીકતોને સ્વીકારવા રાજી નથી હોતો ત્યારે પંચાત ઊભી થાય છે. આજે બ્યુટીપાર્લરો ઊભરાય છે તેનું કારણ છે કે કુદરતે જે સ્વરૂપ આપ્યું છે મંજૂર નથી. બ્યુટીપાર્લરમાં કામકરતી વિદ્યાતા પાસે માણસ નવું અલ્ટ્રામોર્ડન સ્વરૂપ પામવા માટે વલખા મારે છે. રૂપિયા ૫૦૦૦નું પાણી કરીને ભાયડો દેવકુંવર બની જવા માંગે છે. કુદરતે જેને કાળો વાન દીધો છે એ કાળકા માતાને બ્યુટીપાર્લરમાં જઈને બે કલાકમાં અપ્સરા અને ઉર્વશી બનીને બહાર આવવું છે. આ અપેક્ષાઓ ભુંડી છે. તે ક્યારેય પૂર્ણ થવાની નથી. દેહ જન્મજાત વર્ણ ક્યારેય બદલી શકાતો નથી. હાઈટ પુલખ્સ કરવાથી બદલી શકાતી નથી. વેઈટની વધઘટ પણ ક્રમાંધીન છે. એમાં બહુ ઝાઝો ફરક પાડી શકાતો નથી. વજન વધારવા માટે ગોલ્ડ ગ્રાઉન્ડમાં ૧૦ વર્ષ સુધી રોજ સવારે જોગીંગ કરનારા કેટલાય જોગર્સ આખી જિંદગી સુધી મંકોડી પહેલવાન જેવા રહી જતા હોય છે. લીમડાની સળી જેવી તેમની કાયા થડ જેવી તો નહીં, દાતણ જેવી પણ થતી નથી. મહેનત વ્યર્થ જાય છે. તેમ કેટલાય લોકો વેઈટ ઓછું કરવા માટે ચડી પહેરીને ગાર્ડનોમાં મુઠ્ઠીઓ વાળીને કલાકો સુધી દોડી દોડીને હાંફી જતા હોય છે. પરસેવે રેબજેબ થઈ જતા હોય છે, છતાં કશો ફરક પડતો નથી. જે ચરબીના થર શરીર પર ચડી ગયા છે તે ઉતરતા નથી. ગમે તેટલીવાર આયનામાં જો જો કર્યા કરે, મેજરટેપ લઈને કમર માપ માપ કર્યા કરે પણ ફાંદમાં એક ઈંચનો ફર્ક પડતો નથી. જો એક માસક્ષમણ (૩૦ ઉપવાસ)ની તપશ્ચર્યા લગાવી દે તો ફાંદનો ઘેરાવો માત્ર એક માસમાં સીધો અડધો થઈ જાય, પણ માણસને તે પરવડતું નથી. મીઠાઈ, ફરસાણ છોડવા નથી, તપ કરવું નથી અને ખાધે પીધે ફાંદ ઉતારવી છે. એ ક્યાંથી બની શકે ?

પોતાના માથાના વાળથી માણસને હંમેશા અશંતોષ રહ્યા કરતો હોય છે. લાંબા, ટૂંકા, સીધા, વાંકળીયા, જાડા, પાતળા, બ્લેક, ડાર્ક બ્લેક, લાઈટ બ્લેક, બ્લેક એન્ડ વ્હાઈટ યા સીલ્વર વ્હાઈટ કોઈપણ કલર્સના વાળ હશે પણ વાળનો માલિક હંમેશા પોતાના વાળથી નારાજ હશે. જેટલીવાર બીજાના માથા પરના વાળ જુવે છે એટલીવાર એને એમ લાગે છે કે આના વાળ મારા

કરતા સારા છે. મારા માથાનું કોઈ ઠેકાણું નથી. પોતાને પ્રાપ્ત કોઈ ચીજમાં એને સંતોષ નથી. દરેક વાતે માણસને પારકે ભાણે લાડવો મોટો દેખાય છે. આ આદતને કારણે માણસ પાર વગરનો દુઃખી થયો છે. જે બાબતોમાં કદાપિ ફેરફાર થઈ શકવાનો નથી તે બાબતોથી મનને મનાવી લેવું જોઈએ.

રોગ યા ઉંમર થવાના કારણે માથા પરથી વાળ જતા રહ્યા અને ટાલ પડી ગઈ તો હવે મન વાળી લેવું જોઈએ. ફરી વાળ ઉગાડી આપવાની ગેરંટી આપતી હેર ઓઈલની જાહેરાતો વાંચવાની માંડવાળ કરી દેવી જોઈએ. મને એક ટકલે બંધુ મળેલા કહે કે જાહેરાતો વાંચીને જુદા જુદા તેલની ૧૪ બાટલીઓ ટાલ પર ઘસી નાંખી પણ હજી એક તાંતણો ઉગ્યો નથી. હવે વીગ પહેરવાના વિચારમાં છું. માથે જે ટાલ પડી છે તે માણસે સ્વીકારવી નથી. તેની આ બધી ઉપાધિ છે. શરીરનો સ્વભાવ છે. એમાં ફેરફાર થતા રહેવાના. ઉંમર થાય એટલે દાંત હલવાના, દાઢી ગીરવાની, વાળ ગીરવાના અને સ્કીનમાં ક્રીસ પડવાની. જે કાળે જે બનવા જોગ હોય એ બને જ છે. એમાં જીવ બાળ્યો નકામો છે. કપડામાં ક્રીઝ પડે તો ઈચ્છી ફેરવી શકાય પણ ગાલ અને કપાળ પર ક્રીઝ પડી હોય તો ત્યાં ઈચ્છી ફેરવવા નો જવાય ! ત્યાં મન વાળી લેવું એ જ એક ઉપાય છે. ઓનિડાના રાક્ષસના માથે જે શિંગડા છે તેવા શિંગડા તમે તમારા માથે ઉગાડી શકવાના નથી. હાથીની જેમ નાશિકાના સ્થાને સૂંઢ ક્યારેય લટકાવી શકવાના નથી. ધોળા વાળને પાછા કાળા ક્યારેય કરી શકવાના નથી. ચાલી ગયેલી જવાનીને ફરી પાછી લાવી શકવાની નથી. આ બધી અનિવાર્ય આપત્તિઓ છે. એને સહર્ષ સ્વીકારી લેવી જોઈએ. એનો પ્રતિકાર કરવાની માંડવાળ કરી દેવી જોઈએ. બીજા નંબરે માણસની જુદા જુદા માણસો પાસેથી જુદી જુદી અપેક્ષાઓ હોય છે. તે માણસો તે અપેક્ષાઓ પૂરી નથી કરતા માટે માણસ દુઃખી થાય છે. જો તે અપેક્ષાઓ એ માંડીવાળે તો દુઃખી થવાનો પ્રશ્ન નથી. પહેલા જાતે અપેક્ષાઓ ઊભી કરવી અને પછી તે અપેક્ષાઓ પૂર્ણ ન થાય એટલે અંદરને અંદર બળ્યા કરવું એ કેટલી મોટી મૂર્ખામી છે.

અત્યારે દુનિયા કોરપોરેટ લાઈફમાં સખત બીઝી બની ગઈ છે. પહેલાં ડીમાન્ડ વધારો... પછી તે ડીમાન્ડને પૂરી કરવા રાત-દિવસ મચી પડો. એની હાઉ પૈસા કમાવા જાત-જાતના ચામડી તોડ પ્રયત્નો ચાલે છે. માણસને મોટી મોટી કંપનીઓવાળા ડબલ પગાર આપી ચારઘણું કામકરાવી નીચોવી રહ્યા છે. માણસ પણ ડીમાંડનું બજેટ મોટું કરીને બેઠો હોવાથી રાત-દિવસ ઓવરટાઈમભરી સખત મજૂરી કરી રહ્યો છે. થાક્યો પાક્યો રાત્રે ઘરે આવી એકાદ પેગ લઈ સૂઈ જાય છે. તે નથી પત્નીના કામનો રહ્યો નથી. પોતાના બાળકોને સંભાળી શકતો નથી. ઘરનો રહ્યો નથી. સમાજનો તે હવે પોતાનોય રહ્યો નથી. કમાવાની ધૂનમાં માણસ ખુદની શાંતિ-પ્રેમ-વાત્સલ્ય ખોઈ બેઠો છે.

જૈન માત્રએ જીવનમાં ધરૂઆવશ્યકોને આરાધવા જોઈએ. તે કર્તવ્યરૂપે છે. અવશ્ય કરવા જેવું તે આવશ્યક કહેવાય છે. નાના-મોટા પર્યક્ષખાણ જીવનમાં કરતા રહેવું તે જરૂરી છે. કંઈજ ન કરી શકો તો સવારે નવકારશી (સૂર્યોદય પછી ૪૮ મિનિટ બાદ વાપરવું) તથા સાંજે ચઉવિહારનું (સૂર્યાસ્ત બાદ કશું જ મુખથી લેવું નહિ) પર્યક્ષખાણ કરવું જોઈએ. જૈનની આ તો મીનીમમ ઓળખાણ છે. જૈનજાતિ માત્ર અહિંસક છે તેટલું નહિ જૈન જાતિ વિવેકી છે, પરલોક દષ્ટા છે, પાપભીરૂ છે વગેરે વગેરે...

પહેલાં તો એ વિચારીએ કે, જે ચીજ નથી ખાતા તેના પર્યક્ષખાણ ન કરીએ તો શું વાંધો ? તો સાંભળો ! દુનિયામાં જેટલી ચીજો છે તે તમામ પ્રાણીઓના ભોગવટા માટે છે. ખાવાનું, પીવાનું, પહેરવાનું, ઓઢવાનું કે કોઈપણ પ્રકારનો ભોગ કરવા દુનિયામાં વિપુલ સામગ્રી હાજર છે. ભલે તમે બધી ચીજોનો વપરાશ કરતા નથી. પરંતુ તમે તે ચીજોનો વપરાશ તો કરી શકો છો જ. એટલે કે દુનિયામાં જેટલું પાણી છે, દરિયા, તળાવ, નદીઓનું તે તમામ પાણીનો વપરાશ તમે કાયાથી, વચનથી કે છેવટે મનથી પણ કરી શકો છો જ. શાસ્ત્રીય ભાષામાં કહું કે તે તમામની તમે અનુમોદના તો કરો જ છો. પીકચરમાં દરિયો, નદી કે સરોવરમાં ફુલ ખીલેલા જુઓ છો ત્યારે તમને આનંદ થાય છે ને ? કેટલું સરસ છે ? આવું બોલો છો ને ? એટલે તે હોવામાં તમારી અનુમતિ છે જ. એટલે તે તમને સારું લાગ્યું માટે તેની ચોવિસ કલાક અનુમોદના કરવાનો ભાવ તમારા અંતરમાં પડેલો છે. આ ભાવ તમને પ્રતિસમય ચિક્કાર પાપો બંધાવે છે. એટલે કે તમે તે વાપરતા નથી. છતાં પાપ ચોંટવારૂપી ટેક્ષ ચૂકવવો પડે છે.

હવે વ્યવહારની વાત કરું. તમે ઈલેક્ટ્રીસીટી વાપરો છો. એટલે તેનો ટેક્ષ અને જેટલો વપરાશ થાય તેટલું બીલ આવે છે. પરંતુ જો તમે મીટર જ પાછું આપી દો અર્થાત્ તમારા ઘરમાંથી કનેક્શન કપાવી દો તો ટેક્ષ લાગે ? બીલ આવે ? ના ! બસ આ જ વહેવાર કર્મની થીયરીમાં પણ છે.

કરવું, કરાવવું અને કરતા હોય તેમને સારા માનવા-અનુમોદવું આ ત્રણેના ફળ સરખા જ છે.

તમે જે ગામમાં રહેતા હોય ત્યાંના તમામટેક્ષ-વેરા તમારે ફરજિયાત ભરવા પડે ! તમે કહો હું આ કે તે વાપરતો નથી તો શેનો વેરો ભરું ? તો સરકાર કહેશે. તમારા વપરાશ માટે જ આ બધુ છે. તમે વાપરો ! વેરો ન ભરવો હોય તો ગામનો ત્યાગ કરો.

જંગલમાં જઈ રહો.

વાત એ છે કે તમે દુનિયામાં તમારું જેટલું માનો છો તેનો ટેક્ષ તમારે ચૂકવવો જ પડે જો ન ચૂકવવો હોય તો “હવેથી હું આટલું જ વાપરીશ બાકીનાનું નહિ વાપરવાની પ્રતિજ્ઞા કરું છું !” બસ ત્યારથી બાકીની ચીજોથી થતા પાપો હવે તમને નહિ લાગે ! તે સિવાય અનર્થદંડના પાપો તમને લાગ્યા જ કરવાના તમે તે માનો કે ન માનો તેનાથી કર્મસત્તાને કંઈજ ફરક પડતો નથી. માટે ડાહ્યા ડમરા થઈ હોંશિયારી મૂકી દઈ ભગવાનની વાત જરા સાંભળો ! ભગવાન તમારા ભલા માટે છોડવાની વાત કરે છે. તમારા દુશ્મન નથી કે તેમાં તેમને કોઈ મજા આવતી નથી. ભગવાનનો તો પરમાર્થ એ છે કે આપણને બધાને તેમની સાથે સિદ્ધશીલા ઉપર લઈ જઈ શાશ્વત સુખના ભોક્તા બનાવવા છે. પરંતુ આપણે મૂઢ બની ભગવાન ઉપર પણ શંકાઓ કરીએ છીએ.

ભગવાન સ્વયં જે રીતે વાસ્તવિક સુખને પામ્યા તે રસ્તે તમારી યોગ્યતા મુજબ તમને માર્ગ બતાવે છે. તમે અનુસરો તો તમને લાભ છે.

એક નાનકડી વાત વિચારો કે દુનિયાના સાત સમુંદરોના કે બધી નદીઓના પાણી તમે કંઈ પીવા જવાના નથી. માત્ર તમે એટલું પર્યક્ષખાણ કરો કે મારે હવે આખા દિવસમાં એક ડોલ પાણી પીવા માટે અને ૧૦ ડોલ પાણી ન્હાવા-ધોવા માટે વાપરવું બાકીનાં પાણીનો આજથી ત્યાગ-પર્યક્ષખાણ ! તો હવે આટલા જ સંબંધિ તમને પાપ લાગશે. બાકીની પાપની બારીઓ-દરવાજા બંધ થયા. કેટલો લાભ !

આગળ વધીને મારે ઉકાળેલું જ પાણી પીવું કાર્યું નહિ તો દુનિયાના બધા જ પાણીમાંથી (પાપમાંથી) છૂટકારો. આવી કમાલની કમાણી ક્યાં મળશે ?

એ જ રીતે દુનિયામાં ખાવાની હજારો આઈટમો છે. તેમાંથી ખાવા યોગ્ય એવી (ભક્ષ્ય) ચીજોનો જ ઉપયોગ કરવો. અર્થાત્ અભક્ષ્ય ચીજોનો આજથી ત્યાગ કરવો આવું પર્યક્ષખાણ કરો તો તમામ માંસાહાર, મચ્છી, દારૂની જાતો, કંદમૂળ (જૈન ધર્મમાં જે બાવીસ અભક્ષ્યો કહ્યા છે તે તથા ૪ મહાવિગઈ) આ બધાના પાપનું પોટલું તમારા માથેથી ઉતરી જશે. થોડુંક રહી જશે. જેને હજુ વધારે નિયમો કરવાથી સાવ અલ્પ પ્રમાણમાં રહેશે. તેનું પાપ સામાન્ય આરાધના કરવા માત્રથી વળી જશે.

અહીં પ્રશ્ન થાય કે કેટલીક ચીજો જે અભક્ષ્ય કેમગણી ? તેને ખાવાથી શું નુકશાન થાય ? તે હવે મને નહિ પૂછતા ! તમારા વિજ્ઞાનને જ પૂછો કે માંસાહાર, ઈંડા, મચ્છી, વાઈનથી શરીરમાં

ક્યા ક્યા રોગો થાય છે ? કંદમૂળથી શરીર અને મનને ક્યું નુકશાન થાય છે ? તે આયુર્વેદને પૂછો, લસણ-ડુંગળી વગેરે ખાનારા લોકો તામસી પ્રકૃતિના હોય છે. તેમનું બોઈલર જલદી ફાટી જતું હોય છે. વાત વાતમાં ગુસ્સે થઈ જાય છે. નાની બાબતમાં પણ મારા મારી ઉપર આવી જાય છે. આ તામસી આહારનો પ્રભાવ છે. કારણ આહારથી તેવા પ્રકારના મનનું નિર્માણ થાય છે અને તેવીજ વૃત્તિઓ બને છે. જીવન દોષોથી ભરપૂર બને છે. ક્ષમા, મૃદુતા, સરળતા આદિ માનવના પ્રાથમિક ગુણો જ માણસ ગુમાવી બેસે છે. શું આ નુકશાન નથી ? આ તો તમારા ફેમિલિ લાઈફની વાત કરું છું. ધર્મની નહિ !

સાત્ત્વિક આહારથી સાત્ત્વિક બુદ્ધિ તૈયાર થાય, સાત્ત્વિક મન અને સાત્ત્વિક વૃત્તિઓ તૈયાર થાય તેનાથી માણસમાં માનવતા આવે ! જ્યારે તામસિક આહારથી રાક્ષસિ બુદ્ધિ-મન અને વૃત્તિઓ તૈયાર થાય. તેનાથી સમાજ કે કુટુંબ બધા જ ડીસ્ટર્બ થાય ! રાજસિક આહારથી ઉન્માદ વધે, કામવૃત્તિઓ વધે, મન સતત કામવિકારોથી ઘેરાયેલું રહે. શિકાર ક્યાંથી મળશે તેની ધૂન સવાર હોય ત્યાં તેના મનમાં સારા વિચારો કેવી રીતે આવવાના.

સમાજને સારા-ખાનદાન માણસોની જરૂર છે તે સાત્ત્વિક આહારથી શક્ય છે. ભિષ્મે એકવાર દુર્યોધનના ઘરનું ખાધું અને તેમનું મન દુષ્ટ બની ગયું ! દ્રૌપદીને જુગારમાં મૂકી પછી પણ બચાવવાની વાત નહિ. મહાભારતના મુખ્ય જેવા પાત્રને પણ કલંક લાગ્યું કેમ ? કે ખાવાના નિયમો ન પાળ્યા ! કોનું ખવાય, ક્યાં ખવાય, કેવું ખવાય ? આ નિયમો-પચ્ચક્રાણ હોત તો મહાભારતમાં કંઈક જુદું જ લખાયું હોત !

આપણી સંસ્કૃતિ તો ત્યાં લગી વાત કરે છે કે, દુષ્ટના હાથે સાત્ત્વિક ખોરાક પણ ન લેવાય. અરે ! નીચ માણસોની નજર પડતી હોય તેવી જગ્યાએ સારા-ખાનદાન માણસે જમવા પણ ન બેસાય ! કદાચ જમતાં હોય ને કોઈ નીચ માણસ આવી પણ ગયો તો ભાણા ઉપર (રસોઈ ઉપર) નેપકિન ઢાંકી દેવો. આ સંસ્કૃતિ છે. દેવા દેશમાં રહેલા તમે સહુ હોટલો અને રેસ્ટોરન્ટોમાં જાઓ છો. હોટલવાળા ભીખારી અને નીચ હલકી જાતિના લોકોને વેઈટરના સુંદર વસ્ત્રો પહેરાવી તમારા ભાણામાં પીરસવા મોકલે છે અને તમે મધુર સંગીતના તાલે આરોગો છો ! છતાં તમારું પુણ્ય પાંસરું છે એટલે હમણાં તમે બચી ગયા છો. પરંતુ આ પાપનો ઘડો ફુટશે તે દિવસે એક સાથે અનેક રોગોનું તમે ઘર બનશો આર્તધ્યાન કરી દુર્ગતિ સિવાય કોઈ ટીકીટ નહિ મળી શકે.

પચ્ચક્રાણ કરવું તે માત્ર ધર્મ નથી પણ તમારું કર્તવ્ય છે. તમે જૈન છો. એટલે તમે બેફામ જીવી ના શકો. પ્રભુની આજ્ઞાના

બંધનો થોડા ઘણા પણ તમારે સ્વીકારવા જ પડે. જો સ્વીકારવા તૈયારી નથી તો ભવાંતરમાં જૈન કુળ મળવું મુશ્કેલ બને. એક વિશેષ ઉચ્ચગોત્ર-જાતિમાંથી તમારા જીવની બાદબાકી કરી કર્મસત્તા તમારા પાપે એવી જાતિઓમાં રખડાવશે કે અસંખ્યકાળે પણ આવું પચ્ચક્રાણ હાથમાં નહિ આવે જે પચ્ચક્રાણ તમારા તન-મન-ધનની શુદ્ધિ કરી રાગ-દ્વેષની મંદતા કરવા દ્વારા યોગી કુલમાં જન્મઆપે છે !

બેફામ વૃત્તિઓને નિયંત્રિત કરવા, જીવનને સંયમિત બનાવી આત્મશુદ્ધિ તરફ જવા ભગવાન પચ્ચક્રાણને શરણે જવા જેવું છે.

પચ્ચક્રાણને વિરતિ પણ કહેવાય છે. વિરતિ એટલે નીકળી ગયો છે આનંદ જેનામાંથી તે (વિગત: રતિ યસ્માત્ સા) ટુંકમાં વિષયોમાં આનંદ ન આવવો તે વિરતિ છે. વિષયોથી વિરામ તે વિરતિ છે. પચ્ચક્રાણ કરવાથી જે ચીજના પચ્ચક્રાણ કર્યાં હોય તેમાંથી (તેનો ઉપયોગ ન કરવાથી) આનંદનો ભાવ ચાલ્યો જાય છે. કેમકે તે ચીજનો ઉપયોગ પાપ સ્વરૂપ છે. આ પાપ કરવાથી આનંદ આવે તો પાપ વધારે ચીકણું બને ! એટલે પચ્ચક્રાણ કરતાં, “હાશ આ પાપથી બચ્યો !” હવે આનંદ આવે તે પાપ જીવનમાંથી ગયું ! તેનો આવે. પેલો આનંદ અપ્રશસ્ત છે. પાપ સ્વરૂપ છે. જ્યારે પાપરૂપ ચીજો વાપરવાની પ્રતિજ્ઞા કરવાથી આવતો આનંદ પ્રશસ્ત છે. પુણ્યકારી છે અને તે આવવો જ જોઈએ. આ આનંદ પાપ છોડવાનું જે સારું કાર્ય કર્યું તેની અનુમોદના રૂપ છે.

દીક્ષાર્થી જ્યારે સર્વવિરતિ સામાયિકના પચ્ચક્રાણ કરે છે, તે માટે જ્યારે તેના હાથમાં રજોહરણ આપવામાં આવે છે ત્યારે અતિઆનંદથી રજોહરણ લઈ નાચવા લાગે છે. આ આનંદ તેણે પાપરૂપ સંસારનો ત્રિવિધે ત્યાગ કર્યો તેનો છે. રજોહરણ તેને ચોવિસે કલાક “હું સાધુ છું, મારાથી હવે કોઈ જ પાપ ન કરાય, ન કરાવાય કે ન અનુમોદી શકાય.” તેની સ્મૃતિ કરાવે છે. આ સ્મૃતિ સાધુને પ્રતિપલ કર્મનિર્જરા કરાવી ઉત્તરોત્તર આત્મશુદ્ધિ કરે છે. એટલે રજોહરણને સાધુનું ચિહ્ન કહ્યું છે.

માણસ જે જે ખાવાની-પીવાની વગેરે બાબતોમાં પચ્ચક્રાણ કરે છે ત્યારે તે તે બાબતોથી થતા પાપ તેના આત્મામાં બંધાતા બંધ થાય છે. ભોગવવાની આઈટમો પરિમિત થવાથી હવે ભોગનો આનંદ પણ પરિમિત થાય છે. જો કે આવા વ્યક્તિને લોકોની ભોગની સામગ્રીનો ઉપયોગ કરવા છતાં તેનું મન પચ્ચક્રાણના પ્રભાવથી ભોગથી વિરામપામેલું હોવાથી તેમાં આનંદનો ભોગ કરતું નથી. ઉલટું “આ પણ ક્યારે છોડીશ ?” એવો ભાવ થવાથી ભોગની પરંપરા વધારવાથી મન નિવૃત્ત થાય છે. પચ્ચક્રાણનો આ જ મોટો લાભ છે. જેનું નામ

વિરતિ છે.

બીજો લાભ એ થાય છે કે, અનાદિકાળથી જીવ પાપ પ્રવૃત્તિમાં જ રત રહ્યો છે. પાપ કરવું તેના માટે સહજ સ્વભાવ બની ગયો છે. હું પાપનો ત્યાગ કરું એવો ભાવ પરિણામ પણ આવતો નથી. ટુંકમાં પાપના ઉદયથી પાપ કરવાનું મન તેનાથી બંધાય પાપ ! પાછું ઉદયમાં પાપ ! આમ વિષયક ચાલુ હતું. હવે પરચક્રપાણ નામનો હથોડો ઝીંકાયો એટલે આ વિષયક તૂટવા લાગે. પરચક્રપાણ લેવાની ઈચ્છા થાય ! તે ભલે કોઈની પ્રેરણાથી કે સ્વયં વિચારીને છતાં પુણ્યના ઉદય વિના આવી ઈચ્છા ન થાય ! માટે પરચક્રપાણ લેવું તે પુણ્યનો ઉદય તેનાથી પાપ છૂટવું અને તેટલા પ્રમાણમાં આત્મશુદ્ધિ - પુણ્યબંધ તેનાથી હવે પછી આ પુણ્ય ઉદયમાં આવે ત્યારે નવું પુણ્ય કરવાની ઈચ્છા થાય ! તેથી ધર્મ-પુણ્ય-ધર્મ આમ અમૃતચક્ર ચાલું થાય તેનાથી જીવના દુઃખો ટળવા લાગે. સારા જન્મો મળતાં આરાધનાના વધારે ચાન્સ મળે. તેથી આત્મશુદ્ધિ વધતાં જન્મ-મરણ ઘટતા જાય. તેથી અંતે સાત-આઠ ભવમાં પણ મુક્તિ મળે ! આમ નાનકડું પણ પરચક્રપાણ મોટા પરચક્રપાણ કરવાના સામર્થ્યને લઈ આવે. તેથી પુણ્યનું મોટું સૈન્ય આત્મામાં ભેગું થાય. સાથે સાથે પાપ સેનાનો નાશ થતો જાય ! સાચુ કહું ! ભગવાનની એક નાનકડી આજ્ઞામાં એટલો જબરજસ્ત પાવર છે કે, જો તમારા તીવ્રભાવ ભળે તો આ જ ભવમાં હિસાબ ચૂકતે કરી તમને શાશ્વત સુખમાં મહાલતા કરી દે તેવી છે.

ખાતાં ખાતાં કેવલજ્ઞાન, રોગોને સહન કરતાં કેવલજ્ઞાન, પાપનો પછતાવો કરતાં કેવલજ્ઞાન ! આ બધા પ્રસંગોમાં ઊંડા ઉતરશો તો પરમાત્માની આજ્ઞા પાલનથી કેવું સામર્થ્ય જીવમાં પ્રગટે છે તેની જાણકારી મળશે.

પરચક્રપાણ એટલે દરિયા જેટલા પાપોને ખાબોચિયા જેટલા કરવાની ટેકનોલોજી ! બેફામ બનેલી ઈન્દ્રિયોને લગામ લગાવાની પદ્ધતિ ! દુર્ગતિમાં ખેંચી જતી પાપવૃત્તિને તોડી ફોડી નાંખવાની રીત, પરચક્રપાણ એટલે જીવમાં સાત્ત્વિકતાનો દીપક પ્રગટાવવાની પ્રવૃત્તિ ! પરચક્રપાણ એટલે આકાશ જેટલી ઈચ્છાઓને સંકોરી અનિચ્છ બનાવવાનું સોફ્ટવેર !

પરચક્રપાણ એક પ્રકારનો સંકલ્પ છે. જે માણસના શરીર સંસ્કાર અને મન ઉપર કેવી રીતે અસર ઉપજાવે છે તેની વાત હવે પછી કરશું. તમે નાનકડાં પણ નિયમ કરવા કટિબદ્ધ બનો. 'કાગડાનું માંસ ન ખાવાના' જેવા નાનકડા નિયમોએ વંકચૂલ ચોરને બારમા દેવલોકે પહોંચાડી દીધો. તમે તો શાહુકાર છો. જરા વિચારો પરચક્રપાણમાં આવો.

આત્મશુદ્ધિ વધતા આત્મા અનાસક્તયોગી બને છે. સમદૃષ્ટિ બનેલા આવા મહાત્મા પાંચમા ઉત્કૃષ્ટ યોગ એવા વૃત્તિસંક્ષય એટલે મન-વચન-કાયાની વૃત્તિઓને ક્ષય કરવા સમર્થ બને છે. હવે કોઈ વિઘ્ન ન જાગે તેવું તેમનું મનોબળ દૃઢ બને છે.

શરૂના ત્રણ યોગો તમે સાધી શકો છો. ધર્મમાર્ગે પ્રયત્ન કરવો પડે. ગુરુગમથી આરાધના શરૂ કરો તો અધ્યાત્મ અને ભાવના યોગ સુધી તો પહોંચી શકાય અને આ જ જીવનની સાચી સફળતા છે. તમને આ બધી વાતો ગમશે પણ તેમાં વીર્ય પુરુષાર્થ કરવાની બુદ્ધિ તમને જાગે તેવી પ્રભુને પ્રાર્થના !

યોગ બીજોનો આ વિષય વાંચ્યા પછી તમને લાગશે કે, યોગ બીજોનું જે વર્ણન કર્યું છે તે માત્ર જૈનો જ લાગુ પડે છે કેમકે તેમાં અરિહંત પરમાત્મા તથા જૈન સાધુ-સાધ્વી, જૈન શાસ્ત્રો જ વિષય બને છે. એટલે આ ત્રણને પામેલા જૈનો જ યોગબીજના અધિકારી બને. તેઓ જ યોગબીજ ગ્રહણ કરી શકે ! તો શું જૈનેતરો કે જેઓ આ ત્રણ ચીજો પામ્યા નથી તેઓના જીવનમાં યોગબીજોની વાવણીનો અવકાશ નહીં ? આ મોનોપોલી માત્ર જૈનોની જ ! અજૈનોની નહિ ? કારણ, જૈનેતરોમાં પણ યોગ તો માન્યો છે. તે યોગ માટે યોગબીજો ક્યા ? અને તેમની કેવી પ્રવૃત્તિ તે યોગબીજ બને વિગેરે વાતો હવે પછી.

ક્રમશઃ

જૈન એલર્ટ ગ્રુપ ઓફ યુ.એસ.એ.ની સ્થાપના

Alert DOST (Dedicated Overseas Support) USAના યુવાનોએ **USA** તથા કેનેડાના સેન્ટરો મળી કુલ ૫૦ સ્થાનોએ ગ્રુપની સ્થાપના કરી હતી. ભારતથી **USA** જનાર જૈનો માટે હેલ્પફુલ થવાની સુંદર ઓફર કરી હતી. તે સાથે ત્યાંને યોગ્ય વિવિધ ધાર્મિકાદિ પ્રવૃત્તિઓ માટે યુવાનો કટિબદ્ધ બન્યા હતા.

ત્રણ યોગ...

- ◆ બીજાની પ્રધાનતા રાખી, બીજાના સુખ માટે અને દુઃખનાશ માટે મથવું, મથી પડવું, પ્રયત્ન કરવો તે **કર્મયોગ**.
- ◆ આત્મા સિવાયના તમામ પદાર્થો પર છે, તે પદાર્થોમાંથી રૂચિ ખેંચી લઈ સ્વમાં રૂચિ જોડી આત્માને જાણવાનો પ્રયત્ન કરવો તે **જ્ઞાનયોગ**.
- ◆ અધ્યાત્મમાર્ગમાં અર્ગલા સમાન અહંકાર આદિનો સર્વથા ત્યાગ કરી ત્રિકરણ યોગે પરમાત્માનું શરણ સ્વીકાર્યું. પ્રભુને સમર્પિત થઈ જવું. પ્રભુને બહુમાનવા તે **ભક્તિયોગ**.

એલર્ટ હલચલ

ભાયાબલા : મહામારીના કારણે મુંબઈની લોકલટ્રેનો ઘણો વખત બંધ રહી હતી. સ્ટેશન પર મજૂરી કરીને નભતા કુલીઓ, બુટપોલીશવાળા જેવા શ્રમિકોની આવક બિલકુલ બંધ થઈ ગઈ. ગ્રુપના યુવાનોએ તેમનો પણ વિચાર કરી સર્વે કર્યો. મુંબઈ સેન્ટ્રલ સ્ટેશનના અધિક્ષકોને મળી શ્રમિકોને મદદ કરવા જરૂરી સંમતિ મેળવી. જેમાં ચર્ચગેટથી વિરાર અને સી.એસ.ટી.થી કલ્યાણ સુધીના રેલ્વે સ્ટેશનોના મળી ૮૦૦ જેટલા કુલીઓ તથા ૨૦૦ જેટલા બુટપોલીશ કરનાર શ્રમિકોને પ્રત્યેકને ૩૦-૩૦ કિલો અનાજનું વિતરણ ૧૬-૧-૨૧થી શરૂ કરી અઠવાડિયામાં પૂર્ણ કરવામાં આવ્યું હતું.

દરેક સ્ટેશનોએ ત્યાંના લોકલ એલર્ટ ગ્રુપોને પણ આ વિતરણ કામગિરી સોંપવામાં આવી હતી. આ કાર્ય માટે અનેક દાતાઓ તરફથી પણ સારો આવકાર મળ્યો હતો. ૪૦થી વધારે યુવાનોએ આ કાર્યને પાર પાડ્યું હતું.

આ સિવાય ગ્રુપના યુવાનોએ મુંબઈ શહેરના રસ્તાઓ, ગલીઓમાં ઘરબાર વિનાના ગરીબ લોકો-બાળકો માટે સવારે પૌષ્ટિક નાસ્તા બાઈક દ્વારા ફરીને પહોંચાડવાની વ્યવસ્થા કરી હતી. તે માટે યુવાનો પોતાના બાઈક, સ્કુટર, ગાડીઓ લઈ સવારના પહોરમાં નીકળી પડ્યા હતા. નાસ્તાના પેકીંગ બનાવી અનેક ગરીબોનું સવારે પેટ ઠાર્યું હતું.

નેમ-રાજુલ ગર્લ્સ સર્કલ - ભીવંડી : ગ્રુપની બહેનોએ વાર્ષિક કાર્યક્રમનું આયોજન કર્યું હતું. ચાતુર્માસમાં ૫ મહિના દરમિયાન દરેક બહેનોને વિવિધ આરાધનાના કાર્ડ આપવામાં આવ્યા હતા. ચાતુર્માસ અંતે કાર્ડ ભરાઈને આવતાં તેમાંથી ટોપ ટેન આરાધક બહેનોનું સુંદર બહુમાન કરવામાં આવ્યું હતું. ધાર્મિક વગેરે કલાસિસ લેનાર બહેનોનું પણ સુંદર બહુમાન કરવામાં આવ્યું હતું. હેડ કન્વીયર બહેનોનું બહુમાન તેઓએ ન સ્વીકારતાં તેઓના માતાજીનું વિશિષ્ટ બહુમાન કરવામાં આવ્યું હતું. એકિંટગ, નૃત્ય, ગીતારવાદન આદિના ક્લાસ કરી બહેનોએ સુંદર પરફોર્મન્સ કર્યું હતું. ગ્રુપમાંથી ત્રણ એવોર્ડ ડીક્લેર કરવામાં આવ્યા હતા. જેમાં (૧) બેસ્ટ એરિયા એવોર્ડ (૨) બેસ્ટ એટેન્ડન્ટ એવોર્ડ અને (૩) બેસ્ટ કન્વેયર એવોર્ડ પસંદગી કરી આપવામાં આવ્યો હતો. આઈ.એસ.એસ. રેડ કાર્પેટ ઈવેન્ટમાં પણ ૩૫૦ જેટલા બહેનો ઉપસ્થિત રહ્યા હતા. બધા જ કાર્યક્રમો સુંદર રીતે થવા પામ્યા હતા.

ડોમ્લીવલી : ગ્રુપના યુવાનોએ એક કદમ આગળ વધી સિલિન્ડર વિનાના ઓક્સીજન મશીનો શ્વાસની તકલીફવાળા દર્દીઓને ડીપોઝીટ ઉપર આપવાનું શરૂ કર્યું હતું. તથા પલ્સ ચેક કરવાના મશીન, નેબ્યુલાઈઝર, વોકર, વ્હીલચેર તથા ટોયલેટ ચેરની વ્યવસ્થા દર્દીઓ માટે કરવામાં આવી હતી. જરૂરીયાતવાળાએ વિના મૂલ્યે આ સગવડનો લાભ લીધો હતો.

સર્વ દુઃખોથી સર્વથા મુક્તિ એટલે મોક્ષ

ઘણાને મોક્ષ શબ્દ ભારેખમ લાગે છે. પણ જો પ્રભુએ આપેલી લીન્ક પકડાઈ જાય તો માત્ર પુરુષાર્થ કરવાનો રહે છે. મોક્ષનો અર્થ છે મુક્ત થવું ! શાનાથી ? તો કે, દુઃખોથી. પણ તે કેવી રીતે થવાય ? તો કે, દુઃખો લાવનાર પાપોને કાઢો એટલે દુઃખ મુક્તિ ! પણ પાપો લાવે છે કોણ ? તો કે અનાદિ દોષોના સંસ્કારો તે જીવને સતત પાપ કરવાની પ્રેરણા કર્યા કરે છે. મોહ અને અજ્ઞાનગ્રસ્ત જીવ તેમાં પ્રેરાય છે.

આત્મામાં જામેલા કર્મો જ્યાં સુધી જાય નહિ ત્યાં સુધી મોક્ષની ઘટના બને નહિ. તો શું કરવું ? તો કે, ધર્મના શસ્ત્રથી કર્મો કાઢવા. તેની પદ્ધતિઓ શાસ્ત્રકારોએ જીવભેદની અપેક્ષાએ બતાવી છે. સામાન્ય જીવો માટે સામાન્ય ધર્મો છે. તે દ્વારા આગળ વધી વિશેષ અવસ્થાને પામે ત્યાં વિશેષ ધર્મ કરી આગળ વધે. જેમ સામાન્ય જીવો લૌકિક દાન-શીલ-તપ-ભાવ ધર્મ કરી લૌકોત્તર શાસનને પામે તે પામેલા જીવો દેશવિરતિ ધર્મ પામે તે આગળ વધી સર્વવિરતિ ધર્મ પામે. આમ ધર્મની ક્વોલિટી વધતાં શુદ્ધધર્મની પ્રાપ્તિ કરી અંતે સર્વથા કર્મોથી મુક્ત બનવાનું વિજ્ઞાન ભગવાન ખુદ બતાવીને ગયા છે.

દુંકીને ટચ વાત એ છે કે, લાઈફમાંથી અંતરમાં પડેલા દોષોને કાઢવા અને ગુણોને પ્રગટ કરવા ! તે જે રસ્તે થતું હોય તે બધાય રસ્તા ધર્મ છે. જેમાં દોષોનો ઢ્રાસ ન થતો હોય અને ગુણો ન ખીલતા હોય તે વ્યવહારથી ધર્માચરણ કહેવાય. ભાવથી ન ગણાય. તમારા જીવનની ટોટલી પ્રવૃત્તિ તરફ તમે નજર નાંખો અને તે તમામ પ્રવૃત્તિમાં તમે કોઈક ગુણ પ્રગટવાનું અને કોઈ પાપ કાઢવાનું લક્ષ્ય બાંધો તો તે પ્રવૃત્તિ તમારી ધર્મ બનશે. દાન આપ્યું ત તેમાં ઉદારતાનો ગુણ ખીલે, કંજુસાઈ જાય. ક્ષુદ્રતા જાય. તે ક્યારે થાય તો દાન આપતી વખતે કોઈ આશંસા ન હોય, કોઈ વળતરની આશા-અપેક્ષા ન હોય. ત્યારે નાનકડું પણ દાન ટોચનો ધર્મ કરાવે. અપેક્ષા સાથે દાન થાય તો તે દાન અલ્પ ફળ જ આપે.

પેલા સંગમે તપસ્વી મુનિને માત્ર ખીરનું દાન કર્યું. માત્ર આનંદ, અનુમોદના, ભીતરમાં કોઈ અપેક્ષા નહિ, માંગણી નહિ. કોઈને કહેતો પણ નથી. પરિણામએ આવ્યું કે, નેક્ષ્ટ ભવમાં શાલિભદ્ર - પ્રભુ પાસે દીક્ષા - ત્રીજા ભવે મોક્ષ. ગુણ દોષોનું ટેસ્ટર મૂકી તમારી પ્રવૃત્તિ ચેક કરતા રહો. સામાયિક કરતાં સમતા કેટલી આવી તે ચેક કરો. પૂજા કરતાં વિરતિ કેટલી આવી તે ચેક કરો. તેનાથી દુઃખ, પાપ અને દોષ મુક્તિ સંભવિત છે.

MAA MAP OF ALERT ACTIVITY
WE RECOMMEND EACH GROUP TO INTIMATE AND PERFORM

SAY NO TO KITES SAVE BIRDS

Jain Alert Group of India announce Bird Camps and No Fly Kites campaign during Kite Festival

Date: 14th & 15th - January 2021
Thursday & Friday

JAIN ALERT GROUP OF INDIA
ESTD. 1985
300+ BRANCHES 3000+ YOUTH

www.jainalertgroupofindia.com
jainalertgroupofindia/

ભાચંદર (વે) ગુપ દ્વારા પક્ષી બચાવો અભિયાન કેમ્પ

શાંતિનગર ગુપ દ્વારા પક્ષી બચાવો અભિયાન કેમ્પ

તમે મારા સ્વજન બની આવજો.... સૌજન્ય યોજના

આપની પાસેથી મામુલી લવાજમ લઈ ૨૭ વર્ષથી ચાલતું પ્રેરણાપત્ર આપની પાસે હવે અધિક સહકારની અપેક્ષા રાખે છે. ગ્રાહકોના લાવજમના વ્યાજમાંથી ખર્ચ નીકળતો ન હોવાથી ગ્રાહકોને વિનંતી છે કે આપના લવાજમ પેટે સ્વેચ્છાએ રૂ ૫૦૦ અધિક મોકલવા ઉદારતા દાખવશો. પૂર્વે કેટલાક ગ્રાહકોએ મોકલેલ છતાં ઘણા ગ્રાહકો બાકી છે. જ્ઞાનયજ્ઞમાં ૧૩૦૦૦ અંકનો ફેલાવો થયેલ પ્રેરણાપત્રને માટે થોડોક આર્થિક સહકાર આપવા વાચક શ્રેષ્ઠિઓને વિનંતી.

Bank Detail : Arhad Dharm Prabhavak Trust,

State Bank of India, A/c. No. : 11107502556, IFS Code : SBIN0001417

યોજના : દર મહિનાની ૧૬ તારીખે બહાર પડતા ૧૩,૦૦૦ અંકોમાં એક વર્ષ માટે એક પેજ પર આપનું એક નામ આવશે. યોજના જુલાઈ-૨૦૧૯થી શરૂ થઈ ચૂકી છે. (આ યોજના વાર્ષિક છે.)

૧. ટાઈટલ ૨ અને ૩ : રૂ ૧ લાખ (ફોર કલર)

૨. પેજ નં. ૩ થી ૧૦ : પ્રત્યેક પેજ ઉપર નીચે કેશનની જગ્યાએ સૌજન્યદાતા તરીકે આપનું નામ આવશે. રૂ ૩૬૦૦૦/-

૩. ટાઈટલ - ૪ લાસ્ટ પેજ ઉપર ફોર કલરમાં બે લાઈનમાં સૌજન્ય : રૂ ૨ લાખ

સંપર્ક : સમીરભાઈ ઝવેરી, મુંબઈ. ફોન : 98203 44833

સૌજન્ય :

RNI NO. : GUJGUJ/2006/16904 (Delhi)

Publish & Pos ted 16th of every month at Ahd. PSO

Reg.no. : GAMC 988 / 2021-2023
Licence to Post with Prepayment

Issued by SSP
LPWP Licence No. : PMG/NG/058/2021-2023

Valid up to 31-12-2023
Valid up to 31-12-2023

શ્રી શત્રુંજય તીર્થધામ ભુવનભાનુ માનસમંદિરમ્ તીર્થ

Contact No. : 8551904888, 8551905888, 9823271991

માલિક : શ્રી અર્હટ્ ધર્મ પ્રભાવક ટ્રસ્ટ
૧૭, પ્રાર્થનાપીઠ, ઈલોરાપાર્ક, જૈન ટેરાસર પાસે,
નારણપુરા ચાર રસ્તા, અમદાવાદ - ૩૮૦ ૦૧૩
ફોન : **079-27681317**

તંત્રી-મુદ્રક-પ્રકાશક : કલ્પેશભાઈ વી. શાહ, અમદાવાદ
મુદ્રક : સર્વોદય ઓફસેટ, અમદાવાદ.

To,

SAMYAK - 98245 15514